

Agghegyalja MOZAIK

III. évfolyam, XVI. szám

2013. szeptember

Sopronkövesdről Sopronkövesdnek.

Kedves Olvasók!

Szeptember közeleg...

Szeptember közeleg,
fűjnek őszi szelek...
Augusztus búcsúzik,
szívünk szomorkodik.
Füzetek, tankönyvek
mind előkerülnek,
táskánk bepakolva
készen áll az útra.
Az út hova vezet? -
kérdézi sok gyerek...
Betűk világába,
Számok országába.
Iskolánk vár rátok
fiúk s kisleányok!
Nem árt a tanulás,
mert jutalma sok tudás.
Játék is vár rátok
s a régi barátok!
A kedves tanár néni...
Jó lesz viszontlátni!

Csókáné Maráz Kornélia

A kemencék napján készült fotók közt válogatva szeretett nagyanyám jutott eszembe apró természetével, jó szándékú, kedves tekintetével, melyből emlékeim szerint mindig derűs nyugalom áradt. Keze sosem volt tétlen, talán csak a templomban, mikor imára kulcsolta. Dolgaiban elmélyedve, ajkai közt szörtyögött a levegő, s tán épp ezért, de sokkal finomabb lett az étel, a rétes... Még most is hallom. Idén 100 éve, hogy megszületett. 68-ban költözött le a faluba, addig a Lajos majorban lakott családjával. A cselédlakás előtt az udvar tisztára volt seprve. Rengeteg virág és olyan barackokat adó fák, hogy lédús gyümölcsüket két marokra kellett fogni... Az a hely most újra éled, s jelen van benne munka és törődés. Nagyi örömmel látná, hogy méltó, dolgos kezekbe került a porta.

Talán visszatérnek a gyermekek is a faluból, ahogy az az ötvenes években mindennapos volt, s kacajuk betölti a majori levegőt...

Visszatérnek az iskolába is a szépen megújult tantermek közé. Tanáraik és Győri Edit iskolaigazgató várja őket szeretettel, aki lapunkban is bemutatkozik. Elindulunk Pinyére, aztán meg sem állunk a Felvidékig - szerkesztőink vezetésével. Ízmesterünk egészen Erdélyig visz bennünket. Vélemények olvashatók szép játszóterünkről, piacutatás és kastélyidőzés is lesz. Tabról élménybeszámoló érkezett, és egy kincsesládát is felnyitunk. Kutakodjunk együtt kedvünkre!

Üdvözlettel:

Iváncsicsné H. Kriszta

Önkormányzati hírek

Annyi mindent feljegyeztem az elmúlt két hónapban azzal a céllal, hogy majd a következő lapszámomban írok róla, hogy most a bőség zavarával küzdök. Megpróbálkozom csokorba szedni a történéseket. Most, hogy az őszi beköszöntével fiataljaink számára újra az iskoláé lesz a központi szerep, köszönettel és hálával gondolok vissza iskolánk megkezdésére és a nagy ballagási ünnepségére, valamint az évzárójára. Ezúttal is köszönöm Csókáné Maráz Kornéliának megbízott igazgatónak és helyettesének, Herr Anita-nak a helytállását ebben az állandóan változó és buktatókkal teli elmúlt időszakban. Az igazgatói posztot a tankerület a tanév zárásával megpályáztatta. Az önkormányzat képviselő-testületének csak véleményezési joga volt, de az

általunk javasolt pályázó lett a győztes. Így 2013 őszétől 5 évre iskolánk új igazgatója Győri Edit Peresztegről. Bízom benne, hogy az iskola értékeit megőrizve, egy térségünkben sikeres intézmény formálódik a vezetésével. Az iskola az önkormányzat segítségére a továbbiakban is számíthat, hiszen egy faluban ez az intézmény a település jövőjének, fejlődésének záloga. A nyári folyamán 10 milliós nagyságrendű felújítást, fejlesztést hajtottunk végre az iskolában, hogy gyermekeink és a szomszédos települések gyermekei még jobb körülmények között tanulhassanak. Óvodánkban is vezetői pályázatot írtunk ki, hiszen Fülöpné Hidegh Csilla vezető óvónő egy éves megbízása lejárt. Csilla további egy évre ismét bizalmat kapott a falu vezetésétől, de a visszajelzések alapján a szülőktől, kollégáktól is. Neki is további sikereket és örömet kívánok hivatásához! Az óvodában is nagy felújítás folyt. A nyári leállás után

2 reméljük, örömmel veszik birtokba a kis lakók a megújult ovit, amit lassan ki is nőnek. Így már tervezetjük a bővítést, s bízunk benne, hogy ehhez is találunk valamilyen pályázati forrást. A nyár folyamán sem volt gyerekzsivajtól mentes a falu. Az egyházközség által szervezett tábor 50 lurkója számos helyben és a környéken szerzett program élményeivel gazdagodva tért haza, s már jelezték, hogy jövőre is visszatérnének. Tab településről is táborozott nálunk 25 gyermek és felnőtt. Jó szívvel gondolnak vissza az itt töltött egy hétre, a helyben szervezett túrákra, a szalonnasütésekre, az itteni vendéglőkre és a helyiek vendégszeretetére. Örömmel vettek részt az idei sikeres aratónapunkon, valamint a repülő és autómmodell pálya avatásán is. Magam is ámuldoztam a két tábor lakóival együtt, hogy a helyiek segítségével mennyi programot, látnivalót tudtunk Sopronkövesden biztosítani. A TAEG Zrt. a mai napon juttatta el hozzám legújabb kiadványát, mely a soproni és környékbeli látnivalók után a kotecsi parkerdővel foglalkozik. Hetyei Zsolt barátom érdekes levele is azoknak a kirándulóknak az internetes bejegyzéseiből válogat, akik messziről, egy elrejtett ládika felfedezése kedvéért érkeztek Sopronkövesdre, és jó érzéssel távozva viszik tovább jó hírünket. A Szent László kápolnánál tartott búcsún azt éreztem, hogy a több száz résztvevő legalább fele vendég volt. Úgy gondolom, ez szintén elismerés a falunak. A tavaszi máriazelli zárándoklaton két szlovák faluból is voltak résztvevők, akik a nyár folyamán meghívtak bennünket a felvidéki Nagylapásra és Kalászra, sőt megtiszteltek azzal, hogy egy konferenciájukon is beszélhettem falunk közösségformáló erőfeszítéseiről. Elmondták, hogy egy olyan örök élményt kaptak közösségünkötől, amelyet soha nem tudnak igazán megköszönni. Fafaragó is érkezik falujukból az ősi alkotótáborunkba, sőt nem zárkóznak el esetleges közös pályázatoktól sem. E találkozó után néhány nappal nagylózi, peresztegi polgármester társammal szintén a Felvidéken, Nagymegyeren jártunk, ahol ugyancsak a pályázati lehetőségeket kutattuk a határon átnyúló szlovák-magyar partnerség jegyében. A pályázatokról szólva egy örömhírral kezdem: nyertünk 28,5 millió Ft-ot, melyből óvodánk, iskolánk, valamint az önkormányzat épületének tetejére napelemeket telepíthetünk. Segítségükkel az energia számláinkat mérsékelhetjük. Sajnos, a falumegújítási pályázatunk, - mely által az önkormányzati épület hőszigetelése, homlokzata és tetőzete újulna meg - a kezdeti sikerek ellenére elbukott. Ennek oka a műemléki környezetben való elhelyezkedés. Igazán nem értem, hogy a templomunk szomszédságában egy szépen felújított épület miért nem szebb, mint egy régi szocreál stílusú... A tető, a csatornák rossz állapota, valamint a másik pályázat révén a tetőre kerülő napelemek azonban kikényszerítik saját erőből is a felújítást. Bízom abban, hogy mire e sorokat olvassák, szemmel látható jelei is mutatkoznak a községháza megújulásának! Sajnos, pályázati ügyben a sikerek mellett további csalódások is értek bennünket. Az önkormányzatok adósság konszolidációja a biztos anyagi háttér miatt nem érintette falunkat. Akkor a médiában azt ígérték, majd lesznek pályázatok, ahova azok a települések pályázhatnak, akiknek nem kellett tartozásukat rendezni.

Kiírtak egy óvodafejlesztési pályázatot. 30 millióra pályáztunk, majd végül mindösszesen kb. 20 nyertest hirdettek az egész országból. Ezt már lassan megszokjuk, hiszen a téli hóeltakarítás, mentés után is ígérték a vis maior keretből a költségek megtérítését, ami azóta is érkezik... Reménykedünk! Ha már keseregtem egy további negatív hírt is itt írok meg. Valaki (bízom benne, hogy nem helyi lakos) „lelegette” a temető kerítésénél csodálatosan pompázó levendula ültetvényünk legalább harmadát. Az ember első felindulásában azt mondaná, ha így becsülik meg, nem érdemes szépíteni a falut. Utána meg úgy gondolom: egy ember antiszociális viselkedése miatt ne a többség bűnhődjön! Már kaptunk pozitív visszajelzéseket a laktanyánál elkészült zebra miatt. Tudom, tudjuk, még nagyon sok helyre kellene zebra, lassítósziget, árokfedés, stb. Kérem, értékeljék azt, ami már megvalósult, és velem együtt reménykedjenek további hasonló fejlesztésekben! Aki esetleg szörnyülködni akar: a zebra és a hozzá kapcsolódó berendezések több mint 2,5 millió forintba és rengeteg utánajárásba kerültek, a keletkezett irathalmaz vastagsága pedig tekintélyes. Nyár végén, az őszi folyamán belefogunk további pályázati megvalósításokba is: megkezdődik a kerékpáros pihenő építése, majd - hála a Kövirózsa közreműködésének - a Hősök tere és 3 köztéri szobor felújítása. A Cifra híd sokaknak tetszik, sajnos a motorosoknak is, akiket szépen kérek, ne járjanak arra, mert a deszkákon már látszik a kopás a kemény gumibroncsok miatt! Egy számomra kedves téma a vége felé. Sokszor nekem is hihetetlen, de működik, erősödik, színesedik helyi piacunk. Igaz, a kánikula és a nyaralások megtizedelik a látogatók, árusok számát, de kérjük, vásárlásukkal, árusításukkal, érdeklődésükkel támogassák ezt a jó ügyet, amelyet már több falu irigyel tőlünk! Utoljára hagytam még egy fontos dolgot, a betelepülőket, albérlet keresők ügyét. Már eddig is sikerült sok használt házat eladni szándékozót és vásárlót összehoznunk. Ezzel benépesült az üres házak jó része. Szinte hetente jönnek hozzám albérlet keresők, akik Sopronkövesdet választanák új lakhelyül. Az albérletben letelepedők is növelik a falu lélekszámát, az iskolánkba, óvodánkba járók számát. Az üresen álló házak állaga pedig gyorsabban romlik, mintha laknák. Kérem, ha albérlet kiadására szánták el magukat, bátran keressenek meg, még válogatni is tudnak a sok jelentkező között, aki sopronkövesdi szeretne lenni.

Köszönöm, hogy végig olvasták összefoglalómat.

Fülöp Zoltán
polgármester

Pinnye 2013. január 1-jétől a Sopronkövesdi Közös Önkormányzati Hivatal tagja.

Kistelepülés, lakóinak száma 357 fő.

A 85-ös főközlekedési úttól néhány száz méterre található. Vasútállomása a Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút Győr és Sopron közötti fővonala mentén fekszik.

A rómaiak korában már lakott hely volt. Ezt az 1891-ben lefolytatott ásások is igazolták. Első írásos említése 1324-ben történt. Pinie, így írja az iródeák, és ettől fogva sokat botlik a toll a furcsa hangzású néven. 1413-tól jelentkezik Pinnye a mai írás szerint. 1623-ban két malom volt az Ikván. Bocskay hadai 1605-ben pusztították, míg az 1683. évi török átvonulás után Pinnyén 47 elhagyott ház maradt. 1828-ban Rohonczy Ignácnak kastélya, szárazmalma volt. Az olasz kapor, az édesgyökér, az igazi komló körül való szorgalma, a selyemtermesztésben megkívánható szederfa nagybani nevelése nevezetesíti Pinnyt.

A község történeti pecsétje: mezejében élével felfelé álló lebegő ekevas. A község történeti címere: csücskös talpú pajzs, sárgás-zöld mezejében balra néző, lebegő, ezüst ekevas.

A község kiemelkedő szülőtte Balics Lajos (1856-1938) teológus, tanár, a magyar katolikus egyháztörténet-írás kiemelkedő alakja. Fő munkája: A római katolikus egyház története Magyarországon I-II/1-2. Bp., 1885-1888-1890.

Főbb látnivalók:

- Római katolikus templom. Szűz Mária templomát 1852-ben építették a lebontott régi helyett. 1958 óta műemléki védelem alatt áll. Észak-délnek tájolt, egyhajós, középtornyos, egyszerű barokkos épület. Berendezése neogótikus. Az orgona 1872-ből származik, amely szintén műemlék. Restaurálására 2001-ben került sor. A templom melletti oszlopon Mária-szobor áll 1673-as évszámmal. Ugyancsak itt található a Szentháromság-szobor, amely 1750 körül készült. Magas talpazaton elől kettős nemesi címer, a Tallián és Handlein családé.
- Simon-kúria. Tömszerű, földszintes épület. Valószínűleg Hild Ferdinánd tervei szerint épült a XIX. század első felében, klasszicista stílusban.
- Az Arany János utcában található Nepomuki Szent János szobra.
- A falu határában helyezkedik el a Magyarok Nagyasszonya szobor (amelyből, tudomásunk szerint, Magyarországon mindössze 2 található). A szobor 1918-ban készült és a magyar Szent Koronával ábrázolja Máriát. Minden év augusztus hónapjában gyalogos zarándoklat indul a szoborhoz Bros Gergely plébános vezetésével.

1990 óta számos fejlesztéssel büszkélkedhet községünk. Ebben nagy segítségünkre volt az a 48 vállalkozás, amely iparüzési adó befizetésével hozzájárult Pinnye fejlődéséhez.

2002-ben Széchenyi Terv pályázaton nyert pénzből került kialakításra a Pinnyei Pihenő Park és a játszótér.

A Rákóczi utcában található park felújítására 2013-ban, pályázati pénzből került sor. Itt található az országos védelem alatt álló Libanoni cédrus. Az ide látogatók pihenését, kényelmét a gyalogos sétány mellett lévő padok, asztalok szolgálják. A rossz állapotban lévő kastélyépület felújítását már megkezdtük, külső felújításának befejezését az idei évben tervezzük. Ehhez is sikerült pályázati támogatást nyernünk.

A régi iskola helyén Községi Ház került kialakításra, szintén pályázati segítséggel. Kedden és szombaton várja a falu lakóit rendszeres programokkal, játékokkal, internet elérhetőséggel.

A Községi Ház szervezésében évente 2-3 alkalommal autóbusszos kirándulásra kerül sor Magyarország ismert tájaira.

Hagyományörző céllal indítottuk el kulturális rendezvényünket, a Falunapot, amely minden év június második szombatján kerül megrendezésre, értékes és érdekes programokkal. Rendezvényünkre szeretettel várjuk a szomszédos községek lakóit is.

Képviselő-testületünk májusi ülésén döntött a Pinnye Jövőjéért Alapítvány létrehozásáról. Munkájukhoz sok sikert kívánunk, s bízunk abban, hogy közreműködésükkel látványos fejlesztések, programok lesznek falunkban, amelyekre szeretettel várjuk majd e kiadvány olvasóit is.

Üdvözlettel: Farkas Tamás, Pinnye polgármestere

Óvodai élet

Köszönőlevél

Szeretnék néhány gondolatot megosztani Önökkel a Sopronkövesdi Nefelejcs Óvoda életével kapcsolatosan annak apropóján, hogy egy éves óvodavezetői megbízásom 2013. 07. 31-én lejárt. Az elmúlt egy év tapasztalatait foglalom össze néhány mondatban.

Nem volt könnyű az elindulás: új feladatok, új dokumentumok, új lehetőségek... De azt gondolom, hogy a kezdeti nehézségeket csak mi, dolgozók láttuk, kívülről számára nem volt észrevehető. Aki figyelemmel kísérte az óvodában történeteket, tudja, hogy lelkesen készültünk az Adventi-forgatagra, az óvoda fennállásának 50 éves évfordulójára, a tojásfa-díszítésre, a játszótér-avatóra, s közben éltük minden napjainkat, óvodai életünket. Igyekeztünk részt venni a falu életében, úgy érzem, sikerrel. Közben folyamatosan kerestünk, és részt vettünk pályázatokon, versenyeken. Egyre több helyen „mutattuk meg” magunkat, óvodánkat. A folyamatosan bővülő gyermeklétszám arról tanúskodik, hogy nem dolgoztunk hiába.

Egyre többen választják óvodánkat a környező településekről is, s mi ennek nagyon örülünk. Reméljük, ez a jövőben is így lesz. Persze ezeket a sikereket csak úgy tudtuk elérni, hogy lelkes csapatunk folyamatos támogatást, segítséget kapott: fenntartótól, szülőktől, támogatóktól. Ezúton is köszönjük mindnyájuknak!

Augusztus 1-jén megkezdődött a nyári leállás, s ezzel együtt a felújítási munkákat is megkezdték a szakemberek. Így tehát szeptember 2-án, hétfőn egy megújult óvodával várjuk a hozzánk érkezőket.

Végül engedjenek meg nekem néhány személyes gondolatot. Óvodavezetői megbízásomat egy évvel meghosszabbították. Itt és most szeretném megköszönni a Polgármester Úrnak, Jegyző Asszonynak, a Képviselő-testületnek a támogatást, a bizalmat. S köszönetet szeretnék mondani azoknak a sopronkövesdi és újkéri kollégáknak és szülőknak, akiknek véleménye és szavazata alapján ismét egy évre megbízást kaptam.

Fülöpné Hidegh Csilla
óvodavezető

Suli hírek

Szeretettel köszöntöm a falu minden lakóját és az iskolával kapcsolatban álló valamennyi érdeklődőt!

Polgármester úr kérésének teszek eleget, amikor pár mondatban szeretnék bemutatkozni.

Győri Edit vagyok, Szolnokon születtem. Ott jártam általános és középiskolába, majd – mivel mindig is tanár szerettem volna lenni – az egri tanárképző főiskolán folytattam tanulmányaimat, s ott szereztem történelem - ének szakos diplomát. Akkor még nem gondoltam, hogy az ország másik vége lesz az otthonom, de mivel férjem itt járt egyetemre, így - terveink szerint pár évre - Sopronba költöztünk. Én Peresztegen kaptam állást.

Megtetszett ez a környék, a férjem a diplomaosztás után állást kapott, így maradtunk még „pár” évet. Lassan azonban megszerettük ezt a vidéket, jól éreztük magunkat és a gazdasági változások miatt is úgy gondoltuk, hogy itt maradunk.

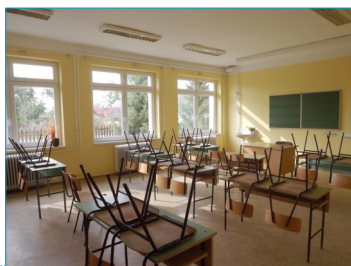
A Peresztegi Általános Iskola volt az első munkahelyem, ott dolgoztam 26 évig. Most onnan kerültem Sopronkövesdre. Peresztegen tanultam ki igazán a szakmát. Végigmentem a ranglétrán, részt vettem az iskolai élet valamennyi részében, majd 2003-tól 2008-ig igazgató voltam. 2004-ben – 13 évi várakozás után, csodaként – született meg kislányom, Eszter. Az új helyzetben nem volt könnyű összeegyeztetni a munkát és az anyaságot, de úgy éreztem, hogy ha valamit elvállaltam, akkor kötelességem a vállaltat teljesíteni. Peresztegi igazgatói munkámat sikeresnek ítélték és a visszajelzések is erről tanúskodtak. A mandátumom lejáta után azonban úgy gondoltam, a hangsúlyt az életemben a kislányomra és szerető családomra szeretném tenni, mivel ez számomra nagyon-nagyon fontos. A gyermeknevelés olyan korszakába léptünk, ami megalapozza a későbbiek, s ebben nagy szükség van az anyukára. A családom nagyon fontos számomra, mert ők adják a biztos, szeretetteljes hátteret a munkámhoz.

Így egyszerű tanárként folytattam munkámat ugyanott, ami nem jelentett gondot, mert – bár az igazgatói munkát is szerettem – alapvetően szeretek tanítani is.

Az idén májusban azonban olyan változások történtek az iskolában, olyan helyzetben talált a kövesdi igazgatóság lehetősége, amit nagyon komolyan fontolóra kellett vennem. Végül úgy döntöttem, hogy élek ezzel a lehetőséggel. Tapasztalatom már van, szeretem a tervező, szervező munkát, a kitűzött célok megvalósítását.

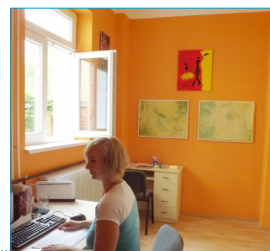
Azon fogok igyekezni, hogy ennek az iskolának is jó igazgatója legyek, olyan légkört alakítsak ki az iskolában, amelyben jól érzik magukat a gyerekek, tanárok és szülők. (Persze azt nem ígérhetem, hogy nem kell tanulni.) Munkámban pedig szeretnék számítani a diákokra, munkatársaimra, a szülőkre, az önkormányzatokra és természetesen mindazokra, akik úgy érzik, hogy szeretnék ebben a nem könnyű, de szép munkában részt venni, segíteni.

Azon fogok igyekezni, hogy minél hamarabb megismerjem a falut és lakóit. Remélem, hogy a következő években együttműködésünk gyümölcsöző lesz, és jó kapcsolat alakul ki közöttünk!

6. osztály terme

Tisztelettel: Győri Edit
iskolaigazgató

Iskolatitkári iroda

Nyári események az iskolában

Amíg diákjaink élvezik a nyári szünidő adta lehetőségeket, az iskolában zajlik az élet. Július elején egy nagyon jó hangulatú hittantábornak adtunk otthont. Több településről érkeztek a gyerekek, akik remekül érezték itt magukat. Július második felében egy tabi iskolás csapat táborozott nálunk. A távolról érkezett vendégeknek nagyon tetszett iskolánk és a falu is.

A vakáció ideje alatt is teljes gőzzel készülünk az új tanévre. Teljesen megújult a fűtési rendszer, amelyre Sopronkövesd Község Önkormányzata kb. 6 millió Ft-ot fordított. A munkák jelenleg is zajlanak. Idén nyáron először került sor a 10 éve átadott tornatermünk kifestésére. Csodaszép lett! A leendő 6. osztály terme vidám sárga színt kapott, mindkét aulát átstíneztük. Minden tanteremben végeztek tisztítófestést. Kialakításra került egy szép iskolatitkári iroda. A tanári szoba is teljesen megújult, gyönyörű barackszínt kapott. Az önkormányzat a festési munkákat kb. 2 millió forint értékben végeztette el. Egy helyiség teljes kifestését és színezését Rákóczi János festő ajánlotta fel az iskolának. A jégverés által megrongálódott falat már június végén sikerült megjavítani, mely egyéb más szükséges javításokkal együtt újabb 2 millió forint ráfordítást igényelt. Készülnek a könyvespolcok, szekrények, egy vitrin a serlegeknek. Reméljük, szeptemberben mindenki boldogan veszi birtokba a megújult iskolát. Iskolánk vezetésében is változás történt. 2013. augusztus 15-től intézményvezetőnk Győri Edit tanárnő lesz, aki ének-zene - történelem szakos tanár, Peresztegen él.

Találkozunk szeptemberben!

Csókáné Maráz Kornélia

Nehéz felfogni, hogy nyugdíjas csoportunk egyik „ifjú titánja” és legvidámabb tagja ilyen váratlanul és hirtelen elment.

Kedves Barátunk!

Tényleg elmentél, pedig a halálhíredet követő napokban olyan érzésem volt, hogy betopansz közénk, s hozzám bújva fülembé súgod: „Csak tréfa volt, vége, ne szomorkodjatok!” Majd elmondasz egy enyhén pikáns viccet, amin felszabadultan nevetünk.

Ha tehetnéd, ezt tennéd, mert sose szeretted, ha rossz hangulat volt körülötted.

Sajnos már ott vagy, ahonnan legfeljebb érzéseinket, gondolatainkat befolyásolhatod. Sírunk, hogy nem vagy velünk, de nem gyászolunk, hanem emlékezünk.

Én, mint osztálytársad magam előtt látom a kisiskolás Bolter Lacikát, aki anyagi képpel tudta a többiek nevető izmait egy-egy frappáns vagy pajzán beszólással ingerelni. Mindenki kacagott, csak te néztél kérdően a tanító néni szemébe: „Ezek miért nevetnek?”

Látlak kamaszként az Újszer házai között, és egy kis ház kapujában, komoly felnőttet játszva az első szerelem ígézetében.

Elöttem van az ifjú házaspár, majd kisgyermekes Bolter Laci, aki miután megtalálta valódi társát és családapa lett, mintha megkomolyodott volna, felelősségteljessé vált. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint a vasútnál eltöltött, nyugdíjazásodig tartó szolgálatod. Ezt is, mint mindent, a jó oldaláról szemlélted, a hosszú utazás lehetőséget teremtett az olvasásra, a sokrétű munkaköröd pedig biztosította az emberekkel való kapcsolattartást, amit mindig nagyon élveztél.

Emlékszem, hogy fiatal szülőként gyermekeink ovis szerelmén tréfálkozva terveztük, hogy ha nászok leszünk, ki lesz jobb nagyszülő. Te biztosan az voltál!

Ha unokáidról volt szó, kedvenc passzióidat feledve, teljes odaadással foglalkoztál velük. Milyen lelkesen készültél az utolsó közös nyaralásotokra! Sajnos, nekünk már nem tudtál beszámolni élményeidről.

Nyugdíjasként rendszeresen találkoztunk. Néha úgy tűnt, félvállról veszed – legtöbbször késve érkeztél – de ha elvégzendő feladat volt, te voltál az első, aki a megoldást kereste és később meg is oldotta.

Mennyit dolgoztál a park kialakításánál, a tereprendezéstől a fűmag vetéséig! Nemcsak a közös munkát, hanem a közösségi munkát is vidáman tudtad végrehajtani. A karácsonyi vásárra való készülődés az általad biztosított helyiségben, az összes „fiú” részvételével jókedvű alkotótáborrá vált.

Saját ötletedet valósítottad meg az Agghegyen, a fenyőteleped kitisztítása után megnyitott „Haladás sétánnyal”. Te is akartál adni valamit az egyre több odalátogató számára. De emlékezni fogunk rád a kiváló minőségű kapaid használatakor is.

Többször hangoztattad, hogy a legjobb helyen, a falu kulturális központjában laksz. Az utcában található a templom, az iskola, az óvoda és a temető. Mindenhova pillanatok alatt eljutsz, ha akarsz. A temetőbe ennyire nem kellett volna sietned, de ha már átmentél a túloldalra, az égi kártyaasztalod mellett foglalj le néhány báránnyel, és ha mind oda jutunk, boldogulásaidat hallgatva majd jobban telik a végtelen idő.

Viszlát!

Biczó Szabolcsné Németh Teri

Én elmentem a vásárra...

Most, hogy már van saját termelői piacunk, gondoltam, érdemes lenne pár szót szólni a régi piacokról, azok működési rendjéről, vásárokká való továbbfejlődésükről.

A piacokat a nagyobb városokban naponta tartották, kisebb településeken hetente egy-két alkalommal kerültek megrendezésre. A mezőgazdasággal foglalkozó, (általában) falusi emberek árultak a városban elő, iparral és kereskedelemmel foglalkozóknak. A piac helye a piactér volt, ami a település egy frekventált utcája, tere volt.

A jelentősebb piacok környékén úgynevezett piackörzetek alakultak ki, amelyeknek területén a mezőgazdasággal foglalkozók kimondottan a piacra termeltek, fő megélhetési formájuk a piacozás volt. Általában egy szűkebb területet láttak el a termelők, hiszen komolyabb szállítási és tartósítási technikák hiánya miatt nem volt megoldott a romlandó élelmiszernek nagyobb távolságra való szállítása.

A nagyobb városokban a piacok szakosodhattak is, mint pl.

az egykori soproni Orsolya téren található sópiac, vagy halpiac, zöldségpiac, stb.

A piacozás általában a nők tevékenysége volt. Dél előtt árulták a kofák a portékáikat, ők általában csak később vásárolhattak, 9-10 óra felé.

A termékeket asztalokról, szekérről, ládából árulták, de az sem volt ritka, hogy földre terített ponyvára helyezték el az eladásra kínált árut, mindenki a saját anyagi helyzetének megfelelő módot választotta. Az alku a piacokon nagyon elterjedt volt, „illet alkudni” a meghirdetett vételárból.

A piac nem csak a kereskedelem és a gazdasági élet színtere volt, hanem kiváló teret szolgáltatott társadalmi céloknak is, ismerkedési lehetőséget biztosított, híreket doboltak ki hivatalos formában, és természetesen a nem hivatalos híráramlás (pletyka) színtere is volt, habár ez kevésbé vonzó tulajdonság.

A piacok az áruválaszték szélesedésével, az árusok számának növekedésével, ipari, illetve kézműves termékek megjelenésével átalakulhattak vásárokká. A vásárokról következő cikkemben szeretnék részletesebb ismertetőt kínálni!

Dani Krisztina

Szent László kápolna, Kotecs és a kincskeresők

Kétszeresen is kincset talál az, aki kilátogat e helyre. Egyrészt megtalálja a Szent László kápolnát egy szépen rendezett, Kotecs nevű parkkal körbeölelve, gyönyörű panorámával, másrészt találhat egy geoládát is, ha tudja, hogy hol keresse. Geoláda? Hát az meg micsoda? - kérdezik tőlem, ha beszélgetések közepette szóba kerül. Ez egy „kincskereső” játék a geocaching (kiejtése: geokesing) része. A játék lényege, hogy olyan helyszíneket, történelmi emlékeket, szép tájat mutasson be, melyről nem sok szó esik útikönyvekben. A kirándulásokat a geoláda GPS koordináták alapján történő megtalálása teszi izgalmasabbá. Sokan éppen ezért viszik gyerekeiket, unokáikat is, mert nagyon jó kikapcsolódás kicsiknek és nagyoknak egyaránt. Magyarországon több mint 3500 láda van elrejtve. Leírásaik, koordinátáik és a játék szabályzata a www.geocaching.hu oldalon található. Mi 6 éve „geocaching-elünk”, általában kirándulásainkat úgy szervezzük, hogy ha lehet, a ládázást is közbeiktatjuk. Érdekes információkat olvashatunk a ládák leírásában, mely sokszor tartalmasabb, mint egy útikönyv vagy egy idegenvezetés. Geoládát régóta szerettem volna elhelyezni, számos olyan helyet ismerek, ahova ezt szívesen megtenném. Az első ládarejtést mégis Sopronkövesdre gondoltam, mert a Szent László kápolna és a Kotecs egy erre teljes mértékben alkalmas hely, illik a geocaching filozófiájába. A láda-logok (a geoláda megtalálók véleménye a láda környezetről) is ezt bizonyítják, melyből néhány az alábbiakban, a többi pedig a honlapon olvasható. (A sopronkövesdi geoláda geocaching neve: GCKTCS, mint GeoCachingKoTeCS). Elrejtése óta, tehát az elmúlt 1 évben 73 regisztrált kincskereső találta meg a sopronkövesdi ládát. Sokan sok helyről, - például Budapestről, Biatorbágyról, Ajkáról, utójára pedig Kiskunfélegyházáról - voltak megtalálók. Ők a geoládáért jöttek Sopronkövesdre, s egy élményt és e szép hely hírét viszik magukkal!

[Mikulás](#) 2013.06.30 12:52 - *Megtaláltam*

Köszönet! Pazar! Fertő tavi kerekedés után hazafelé menet "útba ejtettük" ezt a nagyszerű kis helyet! Igazi GC nélkül soha hely. Nagyon tetszett, szép kilátás, aranyos kis felújított kápolna, kulturált környezet. Itt ebédeltünk Bal3-mal.

Mikulás

[GyZsTeam](#) 2013.05.20 14:40 - *Megtaláltam*

Nagyon kellemes hely. Jó a panoráma a Fertő tó irányába. Sokáig időztünk itt. Köszönjük!

[hacsabi](#) 2013.01.06 11:00 - *Megtaláltam*

Büszke lehet a település a pihenőjére. Bár hatalmas sár volt és eső, de a helyi emberek kedvessége és jókedve meglepetést lopott a szívünkbe. Köszönet érte!

[tádé](#) 2012.08.24 18:44 - *Megtaláltam*

A béke szigete... Köszönöm!

Tádé

[karcsi9641](#) 2012.06.05 17:00 - *Megtaláltam*

Soha nem hallottam erről a kápolnáról. Ma megnéztem, és a szépen kialakított környezetével együtt nagyon tetszett.

Köszönöm, hogy megismertettétek velem ezt a helyet!

Hetyei Zsolt

Mozgásban a falu

E sorok írásakor még a forró, szinte perzselő nyári napokat éljük, mire azonban olvasásukra kerül a sor, bizonyára élvezhetjük majd az enyhülést, ismét közeleg a nyár vége. Most nem tudok beszámolni szervezett, nagyobb túráról, ebben az időszakban nem szervezünk, hisz a szabadságok idején mindenki egyénileg kel útra, indul kirándulni.

Ettől függetlenül a cikkem címe helyénvaló, mert „mozgás” most is van, turisztikai és kulturális értelemben egyaránt. A nyár folyamán volt szerencsém ellátogatni a Felvidékre (Szlovákia), pontosabban Velki Lapas (Nagylapas), valamint Kalász településekre. Egy kedves meghívásnak tettünk eleget Fülöp Zoltánnal. Látogatásunknak más-más célja volt. Zoli a **Leader Program** vidékfejlesztéssel kapcsolatos előadásán vett részt, s egyúttal erősítette a kibontakozóban lévő kapcsolatokat, együttműködést. Jómagam meglátogattam egy-két fafaragót, alkotót, akiket ily módon személyesen is meghívhattam az őszi alkotótáborunkba. Részt vettünk a Kis Lapas település fennállásának 900. évfordulójára rendezett ünnepi programokon, valamint bejártuk a környéket. Nagyon kellemes élményekkel és tapasztalatokkal gazdagodtunk. Remélem, megadatik, hogy a későbbiekben még visszatérhetünk oda, s lesz alkalom a partneri kooperáció további bővítésére - úgy tűnik a szándék mindkét oldalról elég erős ebben az irányban.

Júliusban falunkba táborozott egy diákcsoport Tab nevű településről, az iskolában volt a szállásuk. Minden napra programot szerveztek úgy településünkön, mint a környéken: Sopronba, Kőszegre kirándultak. Egy alkalommal velük töltöttünk egy egész napot, melynek során bemutattuk Sopronkövesd nevezetességeit, és bejártuk a környéket egy 13,7 km-es túra keretében. Érintettük a Cifra hidat, a Báránylegelőt, a határátkelőt, a katonai emlékművet, majd egy hosszabb pihenőt tartottunk a kápolnánál. Innen folytattuk a túrát az őszi útvonalon, ahol megnézhetjük az Égettfát, a Mária-képet, a Pásztor-képet, majd visszafelé vettük az irányt, hogy vacsorára hazaérjenek. Elmondásuk szerint nagyon élvezték a kis kirándulást, és összességében is rendkívül jól érezték magukat Sopronkövesden.

A következő lapszámig sok izgalmas esemény vár ránk: szeptemberben ismét KÖN rendezvényssorozat, amit megelőz egy nemzetközi alkotótábor. Községünkben először, egy héten át különféle nemzetiségű fafaragók és festők alkotnak majd, ihletül - minden bizonnyal - a minket körülvevő csodálatos természeti környezetet szolgál majd.

Kottrik Zoltán

Az újonnan megnyílt piactér helyén egykor a Széchényi család kúriája állt. Az ún. kastély stílusjegyek alapján a XVIII. század végén

Kastély

épült, feltehetően gróf Széchényi Ferenc építtette. A tisztartók és a bérlők lakásaként szolgált, csak a legújabb időben, 1931-ben költözött Sopronkövesdre gróf Széchényi János diplomás mezőgazdász, magyar királyi főhadnagy és felesége. Ekkor átépítésre is sor került, és a kastélyt „modern kényelemmel szerelték fel”. Földszintjén hat szoba és egy fürdőszoba, az emeleten öt szoba és két fürdőszoba, a tetőtérben két szoba volt. A melléképületben kilenc szoba és egy mellékhelyiség sorakozott, a hat ló számára kialakított istálló mellett az automobílnak is kialakítottak egy garázst. Gróf Széchényi Dénesné 1944-ben bekövetkezett halála után János gróf a sopronhorpácsi kastélyt, Ferdinánd a peresztegi kúriát örökölte, a kövesdi kastély pedig Széchényi Alexandra grófnő tulajdonába került. A világháborúban a község házaival a katonai alakulatok rendelkeztek, 1944 őszén a kastélyt is igénybe vették katonai és polgári egyének, főként katonatisztek és minisztériumi tisztviselőcsaládok elszállásolására. 1945. március végéig Széchényi Alexandra grófnő és rokonai laktak az emeleten.

A háborús események következtében a főépület nagy kárt nem szenvedett. Belső felszerelését viszont részben a németek, részben az oroszok vették igénybe, a megmaradt „csékely berendezési tárgy” pedig a háború után a községi földalapról tulajdonába került. Később az épületek egy részét a helyi határőrs-parancsnokság, másik részét a

különböző pártok vették igénybe. A földosztás során az épületeket és a hozzátartozó parkot a megyei Földbirtokrendező Tanács Sopronkövesdnek juttatta. A község a főépületet a határvasdász őrs, a két különálló melléképületet pedig – amely egykor az uradalmi alkalmazottak természetbeni lakása volt – magánszemélyeknek adta bérbe. A vezetőség többször folyamodott az illetékes minisztériumokhoz, hogy „a község az eddig a határvasdász őrsnek bérbe adott Széchényi-féle lakóházat és a hozzá tartozó különálló épületeket saját használatba vehesse jegyzői lakás és iroda, továbbá kultúrház céljára.” Helyette megfelelő méretű lakóházat ajánlott fel a honvédség részére. Igyekeztük azonban nem járt eredménnyel, a Honvédelmi Minisztérium csupán ahhoz járult hozzá, hogy a földszinten a község egy helyiséget napközben iskola céljára, este pedig az MDP helyi szervei pártmögalmi célokra használjanak. Az épületek csak később kerültek a községi tanács tulajdonába, amikor a határőrség átköltözött az újonnan épített laktanyába. Mivel a kultúrház 1952-ben megvalósult a Kovács-féle kereskedés átalakításával, a katonaság által lelakott épületeket a tanács 1974-ben lebontatta, és falainak anyagából építtette fel a kastélykert utcai szélén az új emeletes községházat.

A kastélyt ma már csak a lakosság emlékezete, a levéltári iratok és néhány régi felvétel őrzi, mint a „Kotecsben” állt egykori vadászház emlékét is. Utóbbi a háború végén vált a lángok martalékává (ezután a megmaradt részeket is széthordták), a kastély pedig egy olyan korban tűnt el nyomtalanul, amely nem fektetett nagy hangsúlyt a „régvi világra” emlékeztető és kevésbé hasznosítható kulturális örökségek megőrzésére.

Kelemen Dávid

Forrás:

VIRÁG Zsolt: Magyar kastélylexikon. 9. Győr-Moson-Sopron megye kastélyai és kúriái. Fo-Rom Invest, 2007. 348. Levéltári forrásokkal kiegészítve.

A Kövirózsa Kulturális Egyesület rovata

Mindennapi szó-kincseink

Nemrég egy nyári reggelen így szólt hozzám Zsófi: „Légy szíves csudk be a *kupujkát*.” Mivel nem tudtam, hogy kis lakásunkban hol rejtegettünk eddig lármás, nagy testű házi szárnyast, némiképp ijedten kérdeztem vissza, hogy mégis milyen *pulykáról* van szó? Persze hamar megtudtam, hogy Zsófi a gyékényből, spirális fonással készült, fedeles tartónkra gondol, amiben a kenyér szokott pihenni. Ezt a tartót én eleddig egyszerűen kenyérkosárnak ismertem, pedig nevezik *kópícnak*, *póvájosnak* is. Ezek a mi fülünknek idegenül csengő szavak egy-egy magyar tájegységen valaha általánosak voltak; így a *kupujka* például a Közép-Tisza vidéken.

Nyelvünk, szókinccsünk rétegzett: a mindennapi általános érintkezés során (hivatalban, postán) használt köznyelv mellett ott a más célt szolgáló szépirodalmi nyelv, valamint jelen írásom tárgya, a tájanként, sőt sokszor falvanként változó tájnyelvi, vagy nyelvjárási réteg. Ebből a rétegből sokszor úgy bukkanak elő olyan szó-kincsek, mint a *kupujka*, hogy nem is tudunk róluk. Esetleg csak más tájra, vagy nagyobb városba tévedve derül ki, hogy a közkezdvelt *császármorzsa*t, *smarnit*

mi *porozinkó*, az apóra kockára vágott tészta pedig *pacó* néven illetjük. Idősebb olvasóim bizonyára emlékeznek a pirított lisztből és főtt krumpliból készült *gánca* ízére, vagy arra, hogy disznóvágáskor a szemléből, fűszerezett főtt darált húsból és vérből készült, vékonybélbe töltött ennivaló neve Sopronkövesden *véreskolbász*, eltérően az ország többi tájától, ahol ugyanez az étel *hurka*, *véreshurka*.

A nyelvjárási réteget ma már vájt füllel kell kutatnia a szó-régésznek, hiszen több olyan tevékenység tűnt már el a hétköznapjainkból, ami sajátos eszköz- és szókészlettel rendelkezett. Ismerjük még a *sulykol* szó jelentését? (Talán csak a pedagógusok – egy kicsit más nyelvi környezetben.) Eredetéhez az automata mosógépek előtti kézi mosás gyakorlatához kell visszanyúlnunk... Szerencsére azonban nem kell visszamennünk minden esetben a „patakpartra”. Tavaly nagy érdeklődés övezte azt a falubeli eseményt, melynek keretében többek között a látogatók a házaknál újonnan épített *kemencét* is megtekinthették. Gondolnánk, hogy a ma újra divatos kemence, és vele együtt a házikenyér-sütés az '50-es években az elmaradottság, a szegénység jelévé vált? El is tűnt minden háztól,

elbontották, vele együtt eltűnt a szó is: a mindennapokból a mondókák, mesék világába. Mikor néhány éve volt szerencsém Csígyó Lászlóné Márta névvel beszélgetni a „régvi” kenyérsütésről, nagy élmény volt számomra az olyan szavak felbukkanása, melyeket a kenyérsütés eltűnésével kihaltak, már csak nyelvjárási atlaszban, tájszótárban előfordulónak hittem. (Személyes szókedvencem azóta is a kemencéből a parázs kihűzésére használt hosszú nyelű eszköz neve: a *kurugla*.)

Ha netán egy füledt nyári napon véletlenül a hagyományőrző aratás, vagy egy mustszagú őszi délutánon agghegy szüret közelébe kerülünk, sok olyan tárgy, vagy tevékenység megnevezését gyűjthetjük még össze, melyek speciálisak, régiesek és melyeket ma már csak kevesen ismernek. De érdemes akár egy esti, házak előtti beszélgetésbe is bekapcsolódnunk. Megtalált szó-kincseink megőrzéséhez a következő javaslatom: miután lejegyeztük egy füzetbe, ne féljünk minél többször feleleveníteni, használni őket. Ezek a régi, több generáció mélységéből előbukkanó szavaink csak akkor fognak megmaradni, ha még van kitől megkérdeznünk, és van kinek át is adnunk őket.

Raffai Péter

A MOZAIK VENDÉGE: Réka Szappanműhely Bt.

Előzetesen egyeztetett időpont alapján érkezem a Kossuth L. u. 97. szám alatti családi ház elé. Egy kedves fiatal hölgy nyit ajtót, karján kisfia, lába mellett kislánya. Betessékelnek. Néhány lépés után már körbeleng a csábító, friss szappanillat, amely egészen a szemet gyönyörködtető, szebbnél szebb formájú szappanoktól roskadozó polcokkal teli helyiségbe vezet.

Ez év elején alakult Sopronkövesd újdonsült családi kisvállalkozása, egy kreatív műhely, ahol az elődök és a hagyományok tisztelete; a természet és a természetesség szeretete; az alkotó kézimunka, az esztétikum és a minőség fogalma szorosan egybeforrt. Ha velem tartanak, Önök is betekinhetnek ebbe a mesés világba. Ölbei Kingával és Dr. Barkó Péterrel beszélgetek. Kinga matematika-olasz szakos tanár, Péter pedig jogász.

- Kérlek, meséljetek egy kicsit magatokról! Mi az, amit szívesen megosztanátok az Olvasóval?

- Házasságkötésünk, 2005 októbere óta élünk Sopronkövesden, két kisgyermek, Réka és Mátyás boldog szüleiként. A szappanműhely is kislányunkról, Rékáról kapta a nevét. Vele tettük meg a vállalkozás „első lépéseit”: karon ülő kisbaba volt, amikor a szappankészítést tanultuk. Sok kézműves vásáron is együtt volt velünk, ahol ötleteket merítettünk termékeinkhez.

- Mikor kezdtetek szappankészítéssel foglalkozni? Mi adta az ötletet?

- Ajándékként fontosnak tartjuk a kézzel készített meglepetést, mert az mindig sokkal személyesebb, értékesebb bármiféle készen vett dolognál. A karácsonyokra is mindig így készültünk. A szappankészítésről először 2011 őszén olvastunk, majd 2011 novemberében, egy Győrben induló szappankészítő tanfolyam-sorozaton vettünk részt. Azon az éven karácsonyra már elkészítettük első szappanjainkat.

- Mi inspirál leginkább az alkotásra? Miből merítetek ihletet?

- Maga az alkotás és az előállítás öröme inspirál. Szappanjaink megjelenésénél fontosnak tartottuk az egyediséget, ezért választottuk a virágmintás szilikonformákat, amelyekben a kész szappanmassza elnyeri végső alakját.

- Milyen termékeket forgalmaztok?

- Jelenleg levendulás, körömvirágos, mentás, citromfűves szappant árulunk, illetve e szappanok reszelékét, amiből forró, ioncserélt vízben való feloldással folyékony szappan, tusfürdő készíthető.

- Milyen újításokat terveztek a jövőre nézve?

- Egyik új termékünk a nemezelt szappan. A nemezelés technikájával a vevő által választott minta kerülhet a szappanra, így e termék egyedi ajándékként is nagy meglepetés lehet. Karácsonyra ajándécsomagokkal és karácsonyi formákkal szeretnénk kedveskedni vásárlóinknak.

- Kiknek ajánljátok termékeiteket?

- Mindazoknak, akik fontosnak tartják, hogy mit tartalmaz tisztálkodószertük, s az milyen minőségű, hiszen ez napjában többször is érintkezik bőrünkkel. Termékeinket különösen ajánljuk azoknak, akiknek egészségügyi problémái miatt figyelni kell arra, hogy milyen kozmetikumot használnak. A kizárólag természetes alapanyagokat tartalmazó kozmetikumok gyógyítóan hatnak egyes bőrbetegségekre. Nem tartalmaznak tartósítószer, szintetikus illatanyagot, vagy mesterséges színezéket, így kevésbé szárítják a bőrt. Ajánljuk még azoknak, akik szeretik a természetes dolgokat, vagy praktikus kézműves ajándékot szeretnének ajándékozni.

- Hol találkozhatnak a portékákkal a vásárlók?

- Előzetes időpont egyeztetést követően bárkit szívesen látunk a szappanműhelyben, vagy böngészhetnek honlapunkon, a rekaszappanmuhely.hu oldalon. A helyi piacon kéthetente találkozhatnak velünk a vásárlók. Portékáink a Tihanyi Bencés Apát-ság Porta Pacis Ajándékboltjában is megvásárolhatóak.

- Mit üzentek az Agghegyalja Mozaik Olvasóinak?

- Bőrünk a legnagyobb szervünk. Aki egészségesnek született, talán nem is tudja, hogy a legnagyobb ajándékot kapta az életre. Vigyázzunk rá, őrizzük, hisz minden, amit magunkra kenünk, felszívódik; a sok tartósítószer, a felesleges adalékanyagok beépülnek szervezetünkbe. Testünk nem csak abból épül fel, amit megesszünk, megiszunk, hanem abból is, amit magunkra kenünk. Mi magunk vagyunk felelősek egészségünkért!

- Mit is kívánhatnék Nektek a jövőre nézve? Kísérje munkátokat az alkotás fogyni nem akaró öröme, sok-sok siker, és a saját és szeretteik bőrének egészségére odafigyelő, a Réka kozmetikumaitokkal elégedett vásárlók sokasága.

Köszönöm a beszélgetést!

Vargáné Bánfi Tünde

Ahány táj, annyi szokás

Erdélyben járva, ha egy helyi családhoz érkezünk vendégségbe, elmaradhatatlan étel az asztalon a töltött káposzta. Azon a vidéken még ma is szertartása van a káposzta savanyításnak. Nem volt ez másképp nálunk sem. Talán még néhány háznál ma is él ez a hagyomány. Van azonban a töltött káposztának egy olyan receptje, amely friss zöldségekből készül, ez pedig a szabolcsi töltött káposzta, melyhez a következőkre lesz szükségünk:

Hozzávalók:

- 2 fej káposzta
- 1 kg darált hús
- 20 dkg főtt rizs
- 4 db tojás
- 2 fej vöröshagyma
- 20 dkg kolozsvári szalonna
- 1 kg paradicsom
- só, bors, kömény, kakukkfű, ételízesítő

Elkészítés: A káposztafejek torzsáját késsel kifúrjuk. Sós-ecetes vízben főzzük, hogy leveleire szedhessük. A leveleket kiterítjük, a vastag ereket kivágjuk és a következő **tölteleket** tesszük bele:

A darált húst 1 fej pirított hagymával, 4 db tojással, a főtt rizzsel, sóval, borssal és a kakukkfűvel összegyúrjuk. 20 darab gombócot formálunk és betöltjük a levelekbe. Megfelelő méretű lábasban, kevés zsiradékon megpirítjuk a szalonnát, majd hozzáadjuk a felaprított hagymát, pár szem köményt, a vágott káposztát, a felkarikázott paradicsom felét. Rárakjuk a töltött leveleket, és befedjük a megmaradt paradicsommal. Megszórjuk ízesítővel és felöntjük annyi vízzel, hogy ellepje. 1 óra alatt készre főzzük.

Jó étvágyat és jó társaságot kívánok hozzá!

Balics József

Kövesdi Kertész

Amikor Kolumbusz Kristóf 1492. augusztus 3-án felszedette a horgonyt és elindította expedícióját nyugat felé, nem is sejtette, hogy merész tervének megvalósítása alapjaiban változtatja meg a magyar konyhaművészetet. Miképpen is mutatna a bográcsban piros paprika nélkül a hallé, a slambuc csak sonkás tészta lenne, a lecsó pedig csupán hagymás rántotta...

Az amerikai kontinensen őshonos a burgonyafélék családjába tartozó paprika, paradicsom, burgonya, melyek hazánkban könnyen természetshetőek, emiatt alapvető élelmiszerekké váltak.

A magyar paradicsom szó a paradicsom almája, a "paradicsomalma" kifejezésből rövidült. Fogyasztása zölden veszélyes, mert mérgező hatású szolanint tartalmaz, ami felszívódva a központi idegrendszeret támadja meg görcsöket, súlyosabb esetben kómát okozva. A szolanin az érés során lebomlik, a helyette felhalmozódó anyagok az emberi szervezetben lekötik a szabad gyököket. Ezzel csökkentik bizonyos daganatos betegségek kialakulásának esélyét, jelenlétiük a bőrben véd az UV-sugarak káros hatásától. A népi gyógyászat fürdővízbe áztatott szárított leveles hajtásait ízületi gyulladás kiegészítő kezelésére használta.

A burgonya egy rettentő alak-gazdag nemzetség, mely főként az Andok magasabb régióiban őshonos, ahol a vidék lakói az évezredek során legalább 4000 különböző fajtáját szelektálták, s a mai napig legfőbb élelemforrásukként termesztik.

Fogyasztani kizárólag a gumóját szabad, amiben sok vitamin, ásványi anyag található. Célszerű egészben elkészíteni, ugyanis a burgonya fölkockázása lerövidíti ugyan a főzési időt, de így akár 75%-kal is csökkenhet az ásványi anyag tartalom. A virágából keletkező bogó, a növény felszíni zöld részei, valamint a fényben tartott gumó megzöldülő héja méreganyagot, szolanint fejleszt.

Legnagyobb kártevője a burgonya-, más néven kolorádobogár. A bogár és lárvái a növény leveleivel táplálkoznak, azonban kiskertben biológiai védekezéssel is könnyen féken tarthatók! Fontos, hogy időben észleljük a veszélyt! Amikor látjuk, hogy megjelennek az első bogarak, kezdjük el őket folyamatosan összegyűjteni.

Közben figyeljünk arra, hogy a levelek fonákján nem találunk-e sárga petecsomókat. Ha ezeket elmorzsoljuk, akkor nem adunk esélyt a lárvák kikelésére. Amennyiben pedig nincsenek lárvák, minimálisra csökkentettük a rágást. Nagy segítség, ha a burgonya közelébe padlizsánt ültetünk, ugyanis azt még a burgonyánál is jobban szeretik a rabruhás bogarak, így hamarabb észrevesszük megjelenésüket. Biológiai védekezésünk kiegészítésére bevethetjük az amerikai származású pulykákat is.

A burgonya, amint a mellékelt ábra mutatja, valódi színes egyéniség!

A hazánkban termesztett sárga és rózsaszín mellett más hússzínű fajták is vannak: lila, piros, bordó, vörös. Ezek a színek nem génmanipuláció útján jöttek létre, hanem a természet ajándékai.

Az összes színes húsú burgonya nagy mennyiségben tartalmaz természetes növényi színanyagokat, amelyek főzés hatására sem bomlanak le teljesen, és a szervezetünk egész sor pozitív élettani hatást gyakorolnak.

Orvosi kutatások támasztják alá, hogy a céklához, vörös káposztához hasonlóan a színes húsú burgonyafajták fogyasztása is elősegíti számos szív- és érrendszeri betegség megelőzését. A bennük nagy mennyiségben előforduló természetes antioxidánsok féken tartják a szabad gyököket, így lassítják a sejtek öregedési folyamatait, gátolják bizonyos daganatos betegségek kialakulását.

Négy színes fajtával jómagam is kísérletezem, nyugodt szívvel mondhatom, Sopronkövesden is szépen fejlődnek.

Sütve teljesen más az ízük, mint amit megszoktunk, azon kívül pedig - szerintem - nagyon jól mutat a tányéron a lila püré! A vendégek megdöbben arcáról pedig már ne is beszéljünk...

Kazinczy Péter

Június végén egy csodálatos lelkigyakorlaton vettem részt Zentán. A lelkigyakorlatot Margaritha Vallappila indiai származású, Németországban élő nővér és Huber atya vezette.

A nővér 12 éve járja a világot és evangelizál. Útját gyógyulások és megtérések kísérik.

Most szeretném megosztani az újság olvasóival mindazt, amit ezen a lelkigyakorlaton megtapasztaltam.

Előzetes terveink szerint ebben az időpontban egy medjugorje-i zárandoklaton vettünk volna részt a férjemmel. Imádkoztam, hogy a Jóisten küldjön helyettünk testvéreket, mert nagyon szerettem volna elmenni a nővér lelkigyakorlatára. Az utolsó pillanatban sikerült átadnunk a lefoglalt helyeket.

A lelkigyakorlat minden pillanatát különös kegyelemként éltem meg. A cikk terjedelmi korlátai miatt ebből csak néhányat tudok leírni.

Az első megerősítés a nővérnek az a mondata volt, hogy Isten meghívásából vagyunk itt.

A másik örömteli pillanatot az az igeszakasz okozta, ami a véletlenszerűen elfoglalt székemre volt ragasztva: Fil.1.6, *Megkezdte bennetek a jót.*

Volt közöttünk egy férfi, aki magas lázzal érkezett és nagyon rosszul érezte magát. A második napon rosszul lett. Miután a nővér és Huber atya az Oltáriszentség előtt imádkozott érte, a láz és a rosszullet azonnal elmúlt.

Ezt követően egy hölgy, aki begipszelt, frissen törött karral érkezett, tanúságot tett, s dicsőítés közben meggyógyult a karja és minden fájdalma elmúlt.

A harmadik napon a sebzettségünkről beszélt a nővér. Azokról a sebekről, amelyeket életünk során a fogantatás pillanatától életünk végéig kapunk és adunk. Beszélt arról, hogy ezek a sebek megbénítanak bennünket, gátolnak a szabadságunkban. Jézus azonban a szentgyónásban ezeket a sebeket be tudja gyógyítani, ha megbocsátunk azoknak, akik a sebeket okozták.

A szentgyónásban én is Jézus elé vittem mindent, amit a Szentlélek eszembe juttatott, és csodálatos szabadságot éltem meg a feloldozás után. Életem második olyan szentgyónása volt, amely után nagy boldogságot és szabadságot éreztem. Mindenkit biztatok, hogy a pszichiáter helyett Jézushoz vigye a gondjait, mert a gyóntatószékben valóban Jézus vár minket a gyóntató atya személyében.

A következő napon a súlyos betegekért imádkozott a nővér az Oltáriszentség előtt. Volt egy fiatal leány, aki előttem ült a lelkigyakorlaton, így közvetlenül láthattam, hogy segítség nélkül nem tudott járni. Jézus meggyógyította: az ima után ugrándozva jött a helyére.

A nap végén egy névnapját ünneplő testvérünkre kértük az áldást. Az Ároni áldást énekeltük, miközben testvérünk lélekben elnyugodott. (Eldőlt, majd egy idő után boldogan köszönte meg az imát.)

Ekkor már nem volt velünk a nővér és az atya, akik különös erővel hívják a Szentleket. Számomra újabb bizonyosság volt, hogy ahol egy szívvel imádkoznak, ott Isten jelen van. A Szentlélek rendkívüli örömet tapasztaltuk meg mindnyájan.

A lelkigyakorlat végéig sokan tettek tanúságot arról, hogy különböző fájdalmaktól szabadultak meg. Nem mindenki gyógyult meg a beteg közt, de a bizonyosságot, hogy van egy szerető Istenünk, mindnyájan átélhettük.

Dicsőség Istennek!

Pék Zoltánné

SOPRONKÖVESDI MODELLEZŐ SPORTEGYESÜLET

Mint azt sokan észrevehették már, tavasz óta alkalmanként intenzív modellezőélet folyik a volt törmeléklerakó (Homokluk) rekultivált területén. Az önkormányzat által rendelkezésünkre bocsátott területen egy maréknyi csapat elkezdte kialakítani a modellrepteret, és a modellautós (offroad) pályát. A két pálya építése, alakítása folyamatosan zajlik. A kis csoporthoz közben egyre többen csatlakoztak, és immáron eljutottunk oda, hogy pár héten belül hivatalosan is bejegyzett egyesület leszünk, Sopronkövesdi Modellező Sportegyesület néven fogjuk a további tevékenységeinket folytatni. Július 21-én megtartottuk pályaaavatónkat, ahova szép számmal látogattak el a helyi és a környékbeli érdeklődők. Soproni és szombathelyi modellezőbarátaink részvételével repülő, helikopteres és autós bemutatókat tartottunk. Egy modellezőtársunk jóvoltából egy igazi, ember vezette repülő-bemutatóban is gyönyörködhettünk. Reméljük, tetszettek a bemutatók mindenkinek, akik kilátogattak a rendezvényre. Próbáltunk a sok-sok kérdésre minden részletre kiterjedő válaszokat adni, szerencsére sokan érdeklődtek, kérdezősködtek technikai adatokról, árakról. Természetesen bárkinek, bármikor rendelkezésére állunk, ha érdekli, esetleg ki szeretné próbálni a modellezés valamely ágát. Egyesületünk önzetlenül segíti azokat, akik most ismerkednek, vagy a jövőben szeretnék megismerni e remek hobbi gyakorlását. Mind elméleti, mind gyakorlati tanácsokkal szívesen segít bármelyik tagunk.

Egyesületünknek tagja lehet az, aki elfogadja szabályzatunkat. Ettől kezdve élvezheti az egyesületi tagsággal járó előnyöket. Megkeresésre bármikor tartunk kis spontán bemutatókat. Ha épp arra sétál valaki, vagy csak kijönne nézelődni, jöjjön oda hozzánk, örülünk minden látogatónak! Időjárás függvényében, főleg hétfvégén megtalálhatóak vagyunk a pályák környékén.

Sokan kívülállóként játéknak vélik a modellezést, pedig számtalan ismeretet kell felhalmozni ahhoz, hogy megfelelő szinten tudjuk művelni e tevékenységet. Alkoholos, benzines, elektromos motorok ismerete, beállítások elsajátítása, az aerodinamika valamint az adó-vevő rendszerek ismerete, építés, javítás és még sorolhatnám. S nem utolsó sorban azzal is tisztában kell lenni, hogy ez balesetveszélyes hobbi, a nagy fordulaton forgó légszavarak, a több száz km/h sebességre képes repülőmodell mind-mind komoly baleseti forrás.

Ám megvan a szépsége is: a természet közelsége, a jó társaság, az aktív kikapcsolódás, szórakozás kellemes élményt nyújt. Az előző évekhez hasonlóan az idén szeptember 21-22-én a Kulturális Örökség Napjai (KÖN) keretén belül fogunk bemutatókat tartani, immár az általunk kialakított pályákon.

Facebook profilunk: <https://www.facebook.com/modellezo.sopronkovesdi>

Keresztes Róbert

Jöttünk, láttunk, visszajönnénk

A Somogy megyei Tabról hétfőn kora reggel szálltunk vonatra, majd nem sokkal ebéd után szálltunk le Sopronkövesden. Alig-hogy elfoglaltuk az egy hétig otthonunkat jelentő iskolát, negyedórás nyári zivatar jelezte a falu lakóinak, hogy megérkeztünk. Remélhetőleg az itt töltött idő alatt ez volt az egyetlen zajos esemény, amely hozzánk kötődik. Az első nap a szokásos módon, a háló helyiségek belakásával, kipakolással, valamint a következő napok programjának megtervezésével telt. Természetesen egy kis foci sem maradhatott el, majd tombolásunk után másnap el is kezdődött a tornaterem felújítása, festése.

Sopronkövesddel és környékével Fülöp Zoltán polgármester és Kottrik Zoltán fafaragó vezetésével ismerkedhettünk meg. A Lombhullató túra némileg módosított útvonalán a falu életét meghatározó pontokat, valamint az emlékhelyeket polgármester úr mutatta be. A falu házait elhagyva, kereszteztük a Vasfüggöny vonalat, amely szerencsére a táborozó gyerekek számára már csak történelmi emlék, el sem tudják képzelni, milyen lehetett nem szabadon, csak engedéllyel kimenni a falu határában lévő szőlőhegyre. Az állandó határőri jelenlétről, a régi idők határőrségéről a tábor alatt Kecskeméti Szilveszter alpolgármester úr mesélt nekünk. A zord emlék ellensúlyozására gyorsan tettünk pár lépést Ausztriában, csak egy pillantást vetve a szomszédos kis osztrák falura, Fülesre. Elgondolkodtunk a határ lezárásán, de jobb a szabadság! Visszafordulva ellátogattunk az 1945. március 31-én kivégzett katonák emlékművéhez. A technikai sportok, különösen a motorozás szerelmeseinek öröme Inczédi Tibor nyugdíjas tűzoltó bemutatta nekünk saját „múzeumát”. Elámultunk micsoda kincseket rejtget egy garázs, a régi világ motoraihoz történetek is tartoztak, csak csodálattal tudunk adózni ennek az elkötelezettségnek. A „csúcs” persze a több mint 40 éves Volkswagen Golf cabrio volt. Utunkat folytatva a Cifra hídon átkelve elérkeztünk a kápolnához, ahol megpihentünk kicsit. Az erdőben száz éves fák figyelték csoportunkat. A kirándulás során egy kicsit gombásszá is váltunk, lelkesen kerestük az erdőben a megbújt vargányákat, de csak tinórukat találtunk. A közel 17,5 km hosszú túra teljesítésének elismeréseként mindannyian megkaptuk a Sopronkövesd kitűzöt, melyet büszkén vettünk át.

Természetesen Sopron nem maradhatott ki a programból, a Lővérekben barangoltunk a Ciklámen tanösvény mentén, majd a történelmi belvárossal is megismerkedtünk. A várfal mellett sétálva eljutottunk a Tűztoronyhoz, ahonnan letekintettünk a városra és környékére. Persze a nyári bobbálya sem menekülhetett meg a „somogyi betyároktól”, egymás után dőltek a gyorsasági rekordok.

Egyetlen táborunk sem múlhat el csúcstámadás nélkül, így a Dunántúl legmagasabb pontját, Írottkőt is meghódítottuk, némileg könnyített formában. A kilátó által nyújtott panoráma mindannyiunkba belefojtotta a szót, mintha gépen szálltunk volna fölébe, térkép volt a táj. Érkezésünket, vagy talán távozásunkat egy kicsit megsiratta az ég, de ez csak egy rövid turista ebéd idejéig tartott. Kőszeg belvárosában tett rövid sétánk is elegendő volt ahhoz, hogy elvarázsoljon minket e történelmi város diszkrét bája.

Az aratóverseny kemény munkáját megtekintve megállapítottuk, hogy mennyire hasznos a mai gyerekek számára látni, hogy nagyszüleink milyen kemény munkával dolgoztak meg a mindennapi kenyérért. A csapatok megjelenése, öltözete és persze nótái is magukkal ragadóak voltak. A termelői piacon mi sem tudtunk ellenállni a kínálatnak, egy-két üveg lekvár és szörp Somogy megyébe is eljutott. Az aratásra ugyan nem vállalkoztunk, azonban a búzacseplést közülünk is kipróbálták páran, a mozdulatok igen reménykeltőek voltak, de azért egyszerűbb a bolt polcáról leemelni a lisztes zacskót, mint izzasztó munkával eljutni a búza őrléséig. A munka dandárjából ugyan nemigen vettük ki részünket, de azért a birkapörköltből jó étvágygal fogyasztottunk. A sopronkövesdi ifi csapat tagjaival is megismerkedtünk a velük játszott barátságos mérkőzés során, mely az évszázad meccsét idéző 6:3-as eredménnyel zárult, ennek azonban mind a két edző örült, mert a csapatok vegyes összeállításban játszottak. Levezetésként elsétáltunk az egyik monumentális „szélmalomhoz”, de tanulva Don Quiote példájából csak alulról szemléljük meg a közelről kissé félelmetesnek tűnő lapátokat.

Az egy hét változatos programjait lezárva a modellezők világába is belekóstoltunk. A repülőmodellek gyorsasága és emelkedése lenyűgöző volt, láthatóan a madarak is elgondolkodtak, milyen fajhoz tartozhatnak ezek a furcsa lények, míg az offroad autók a földön járva száguldottak.

Szinte egy pillanat alatt elrepült a Sopronkövesden töltött hét. Az itt töltött idő alatt a falu minden tagjától csak kedvességet és segítséget kaptunk. A hét során mindennapi meleg ételünkről az ország legjobb étterme, a Fehér Csárda gondoskodott, a Bors büfé nélkül a szalonasütéshez szükséges tábortűz nem izzott volna fel, bárkihez fordultunk, mindenki szívesen segített.

Úgy éreztük, hogy nemcsak az iskola épülete, hanem az egész falu befogadott minket. Ezúton is köszönjük a részünkre nyújtott segítséget és felénk irányult kedvességet.

Kövesd válaszol

Milyen a Lurkó-liget?

Mentes Balázs és Mentés-Görög Nikolett: 3

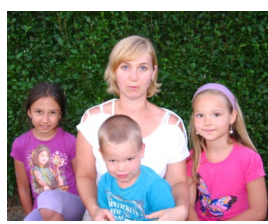

éve lakunk Sopronkövesden, saját gyermekünk még nincs, de a keresztfiunkkal gyakran kilátogattunk a Lurkó-ligetbe.

Nagyon tetszik a játszótér elrendezése, jó hogy vannak árnyékosabb részek is, és a felnőttek le tudnak ülni a padokhoz, asztalokhoz.

Alkalmanként jó pár órát eltöltünk ott, volt úgy, hogy a kis elemőzsiánkat is a játszótér asztalainál fogyasztottuk el. Legnépszerűbb játék a kosárhinta és a csúszda. Egy-egy ilyen kirándulás után keresztfiunk nagyon nehéz szívvel távozik tőlünk.

Kustorné Szalai Brigitta: Nagyon szuper a játszótér, mind

elrendezésében, mind elhelyezkedés szempontjából, mind pedig a játékok sokrétűsége miatt. Az elhelyezkedése azért tetszik nekünk, mert központi helyen van, de mégsem a főút mellett, s mivel be van kerítve, a kicsik sem tudnak kiszaladni az útra. Továbbá útba esik az oviból és az iskolából hazafelé tartva. 3 éves kisfiam, Bálint a csúszdát kedveli, 8 éves Dorika lányom pedig a nagy teret, ahol lehet bújócskázni, szaladgálni a barátnőikkel. Közös játékuk a kosárhinta, amelybe mindketten kényelmesen elférnek. Nagyon várjuk, hogy elkészüljön a biciklis pihenő is a játszótér mellett, mert gyakran megy együtt az egész család bicajozni, sőt a nagymamához menet is útba esik.

„Pöttyös labda pattan,
el is szökne tán,
gyerek sereg szalad,
a nyomában jár.

Leng a hinta, röppen,
jó magasra száll,
elkapod a napot,
magasan van ám!

Szép homokvár épül,
egyre nagyobb már.
Nagy kapu lesz rajta,
bújj már szépen át!..

Vörös Judit: *Játszóter-
ren (részlet)*

Molnár Noémi: Kisfiamnak, Őrsnek (4 éves) a kosárhinta a kedvence, illetve a függőhíd, amely a csúszda mellett van. Nagyon jó, hogy

nagy területen van és szabadon lehet rohangálni, így legalább estére elfárad és könnyebben elalszik. Mindig találkozunk ismerősökkel, barátokkal, vagy már eleve csapatostul megyünk ki. Tetszik az elrendezése, és hogy minden korosztály megtalálja a számára legmegfelelőbb játékot. Ha nagyon meleg van, akkor a kis játszótérre megyünk, ami közel van hozzánk a Széchenyi körúton. De ha megyünk az oviba, akkor reggelente is gyakran előfordul, hogy néhány „csúszás” erejéig beugrunk a Lurkó-ligetbe. Hamarosan kislányom, Lia - aki most 5 hónapos - is kipróbálhatja már a játékokat, a babacsúszdát vagy a babahintát. A kosárhintába már egyszer beleraktam Őrssel együtt, nagyon tetszett neki.

Nagyné Kun Zsuzsanna

Háztartási praktikák

A nyár véget ért, itt az ideje a kerti betakarításoknak. Gyakran előfordul, hogy rengeteg paradicsom marad a bokrokon, amelyeknek már nincs idejük beérni. Én ezeket mindig sajnáltam kidobni, ezért utánajártam, hogyan lehetne fölhasználni. Egyik jó megoldás erre az, ha savanyúságba kerül. (A nyers paradicsombogyó zölden ugyan tartalmaz szolanint, de a benne lévő mennyiség nem veszélyes, ráadásul a befőzés, savanyítás során a szolanin mérgező hatása oly mértékben csökken, hogy egészségügyi problémát már nem okoz, főleg háztartási méretekben, azaz kis mennyiségben fogyasztva.)

Bátran merem kínálni ezt a receptet kipróbálásra.

Egy 0,75 l-s üvegehez fél kg zöldparadicsomot számítunk.

A paradicsomot megszurkáljuk és állni hagyjuk egy-két órát hideg vízben. Fehérbor-ecetből kimérünk 2,5 dl-t, teszünk bele 5 gerezd fokhagymát, 1 teáskanál sót, 2 evőkanál cukrot, 1 evőkanál mustármagot, 2 babérlevelet, 1 csöves erős paprikát (elhagyható). Ezeket felfőzzük 2 liter vízben. Még forrón késhegynyi szalicilt keverünk hozzá. Az üvegebe tett paradicsomot leöntjük a forró lével, hagyjuk kihűlni, majd lekötjük.

Sültek mellé kínáljuk.

Van azonban még egy nagyon jó praktika, amit a hozzám hasonló paradicsomimádók figyelmébe ajánlhatok, mert én már két éve sikerrel alkalmazom.

Szedjük le zölden a paradicsomot. Keressünk egy ládát, amibe annyi homokot teszünk, hogy ellepje az alját. Erre szépen rátesszük a paradicsomokat úgy, hogy ne érjenek egymáshoz. Ha tele a ládánk, mehet a pincébe, vagy ahol éppen helyet találunk neki. Lényeg, hogy kicsit hűvösebb és ne túl világos helyen legyen. Innen folyamatosan tovább „szüretelhetjük” az érett paradicsomunkat, ami ráadásul december elejéig biztosan eláll majd.

Kissné Fekete Andrea

Főszerkesztő: Iváncsicsné Horváth Krisztina (e-mail: kovesdihermesz@gmail.com)

Olvasószerkesztő: Horváth Eleonóra

Tördelő: Kucsera Balázs

Szerkesztők: Balics József, Biczó Szabolcsné, Csókáné Maráz Kornélia, Dani Krisztina, Farkas Tamás, Fülöp Zoltán, Fülöpné Hidegh Csilla, Győri Edit, Hetyei Zsolt, Kazinczy Péter, Kelemen Dávid, Keresztes Róbert, Kissné Fekete Andrea, Kottrik Zoltán, Nagyné Kun Zsuzsanna, Pék Zoltánné, Pintér György, Raffai Péter, Vargáné Bánfi Tünde

Fotók: Fülöp Zoltán, Hetyei Zsolt

Kiadja és terjeszti: Sopronkövesd Község Önkormányzata, 9483 Sopronkövesd, Kossuth Lajos utca 77.

Tel: 06 99/536-000 Fax: 06 99/536-001 , e-mail: jegyzo@sopronkovesd.t-online.hu

„Sopronkövesd megér egy próbát.”

